

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Кафедра філософії

ФІЛОСОФІЯ

*Методичні рекомендації з організації самостійної роботи та виконання
контрольних робіт студентами-бакалаврами заочної форми навчання*

Харків
2022

Загальні вимоги і методичні вказівки з виконання контрольних робіт

Робоча програма курсу «Філософія», розроблена на кафедрі філософії НТУ «ХПІ», передбачає виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи за пропонованою тематикою. Зарахована контрольна робота служить підставою для допуску студента до іспиту з дисципліни. Контрольні роботи необхідно виконати до початку сесії, завірити в деканаті заочного факультету. Якість контрольної роботи перевіряють викладачі кафедри до початку сесії.

При виконанні контрольної роботи з філософії особливе значення надається самостійності суджень, опрацюванні навчальної та довідкової літератури, першоджерел. Виконана студентом контрольна робота допоможе оцінити рівень знань, отриманий студентом в процесі самостійного вивчення курсу філософії. Якість контрольної роботи оцінюється, перш за все, з того, наскільки правильно, точно і самостійно студент дає відповіді на поставлені питання.

Метою контрольної роботи є:

- придбання студентом НТУ «ХПІ» вміння самостійного вивчення курсу «Філософія», що включає засвоєння матеріалу навчальної та довідкової літератури з філософії різних шкіл, напрямків, типів раціональності й ірраціональності, що надає можливість вільного вибору акцентів при викладі матеріалу і виразу симпатій до тих чи інших філософських напрямків;
- вироблення здатності працювати з першоджерелами, в якій слід уникати прямого конспектування тексту, рекомендується зосередити увагу на «цитованні» і «коментуванні»;
- оволодіння філософською термінологією та категоріями, які використовуються при розгляді теми;
- систематизація та викладення отриманих знань у відповідності з логікою обраної теми.

Зміст контрольної роботи будується таким чином, щоб студент послідовно опанував навички самостійної дослідницької діяльності та вміння оперувати науковою інформацією.

Тема контрольної роботи обирається студентом самостійно із переліку запропонованих тим в відповідності до останньої цифри номера залікової книжки. Наприклад, остання цифра номера Вашої залікової книжки є «7». У цьому випадку Ви можете обирати теми під номерами: 7, 17, 27 і т.п. Якщо остання цифра номера залікової книжки «1», то можна обирати з тим під номерами: 1, 11, 21 і т.п. Таким чином, кожен студент має можливість вибрати одну з кількох тем, що дозволяє врахувати як його інтереси в області філософії і логіки, так і можливості доступу до необхідної для написання роботи літератури. При виконанні контрольної роботи студент має право висвітлювати обрану тему на основі будь-якого методологічного підходу, представленого в сучасній науці.

У роботі необхідно відобразити:

- знання основних моментів обраної теми, суті викладеного матеріалу;
- вміння висвітлити проблему конкретно і чітко;

- здатність зробити висновки з аналізу проблеми, розкрити значення цього аналізу для суспільного розвитку.

Процедура роботи над темами контрольної роботи

1. Підбір літератури, збір, вивчення та обробка матеріалів.

Після вибору студентом тем контрольної роботи необхідно **знайти наукову літературу** за обраними темами. Список навчальної літератури наведений нижче. Також допомогти з вибором навчальної та наукової літератури можуть працівники методичного кабінету кафедри філософії (906 ауд. корпусу У1). При необхідності Ви можете звернутися до бібліотеки НТУ «ХПІ» (та інших наукових бібліотек), а також знайти літературу на наукових ресурсах глобальної мережі Інтернет.

Добір літератури в бібліотеці здійснюється за допомогою алфавітного та систематичного каталогів і за спеціальними пошуковим сайтам в мережі Інтернет. Вивчаючи літературу, слід робити виписування, фіксувати на папері власні думки, складати конспекти того, що прочитали і формулювати тези розділів контрольної роботи. У процесі написання контрольної роботи студент має використати не менше 3-х найменувань навчальної літератури і не менше 3-х найменувань наукової літератури, слід також користуватися допоміжною літературою: словниками та хрестоматіями.

Після накопичення достатнього матеріалу, можна приступати до його **осмислення і систематизації** матеріалу. Автор роботи, спираючись на накопичений матеріал, повинен висловити свій інтерес до даної теми.

Після осмислення і систематизації літератури, студент може приступити до наукової обробці матеріалу і складання **плану** відповіді на кожне з питань контрольної роботи.

Звичайна структура плану включає в себе:

1. Вступ, в якому містяться обґрунтування теми та її значущості, пояснення причин, чому вибрана саме ця тема, чим зумовлений інтерес до неї. Потім дається огляд літератури з обраної теми. У вступі повинна бути чітко сформульована мета, яку автор ставить перед собою, і за допомогою яких завдань вона буде реалізуватися.

2. Основна частина, в якій розв'язується проблема у відповідності з поставленими завданнями. Основна частина зазвичай розділяється на декілька параграфів (підрозділів). Обов'язковими є посилання в тексті на цитовані джерела. Цитати обов'язково беруться в лапки й робляться виноска (або в тексті в дужках після цитати, або внизу сторінки).

3. Висновок містить результати осмислення проблеми, висновки, до яких приходять автор контрольної роботи, а також оцінку значущості цих висновків для практики або для подальшого вивчення проблеми. Висновки повинні відповідати поставленим завданням.

4. Список літератури. Він складається в алфавітному порядку в такій послідовності: документи, енциклопедії, словники, довідники, монографії, навчальні посібники, журнальні та газетні статті, сайти мережі Інтернет.

Оформлення контрольної роботи повинно відповідати вимогам державного стандарту.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ РОБОТИ 15-20 сторінок друкованого тексту.
КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ, що не відповідають даним вимогам,
не будуть зараховані!

Виконана контрольна робота передається до факультету НТУ «ХП».

Якщо робота «зарахована», але рецензент зробив зауваження з окремих питань, то студент повинен врахувати їх при підготовці до іспиту.

Якщо контрольна робота «не зарахована», студент повинен переписати контрольну роботу з урахуванням зауважень рецензента і, приклавши до неї перший варіант з рецензією, передати її для повторної перевірки.

З усіх питань, що виникають в процесі виконання контрольної роботи необхідно звертатися до викладача в дні встановлених консультацій. Графік консультацій можна знайти на кафедрі філософії – ауд. 904 У1.

До іспиту допускаються тільки студенти, чия контрольна робота зарахована.

Тематика контрольних робіт

1. Загальна характеристика філософської думки Стародавнього Сходу.
2. Антична натурфілософія. Атомізм.
3. Проблема людини у вченні Сократа та її подальша трансформація в античній філософії.
4. Ідеалізм Платона та його розвиток в античній філософії
5. Філософія Аристотеля та її значення
6. Основні риси та етапи розвитку середньовічної філософії
7. Філософія Фоми Аквінського
8. Натурфілософська проблематика часів Відродження (М. Копернік, Дж. Бруно, Г. Галілей та ін.)
9. Гуманізм епохи Відродження та сучасність.
10. Особливості філософії Нового часу.
11. Емпіризм Ф. Бекона та його еволюція у Новий час
12. Метод і система філософії Р. Декарта
13. Основні ідеї епохи Просвітництва та їх значення
14. Загальні особливості та основні досягнення німецької класичної філософії.
15. Теорія пізнання І. Канта
16. Етичне вчення І. Канта
17. Діалектика Г. Гегеля
18. Зміст та особливості філософії марксизму
19. Некласична філософія в Західній Європі в ХІХ ст.
20. Основні риси і напрямки сучасної філософії Заходу.
21. Основні ідеї і особливості антропологічної філософії в ХХ-ХХІ ст.
22. Філософія науки у ХХ-ХХІ ст.

23. Особливості релігійної філософії ХХ ст.
24. Проблема ірраціонального у філософії ХХ – ХХІ ст. (психоаналіз, екзистенціалізм, герменевтика та ін.).
25. Філософія постмодернізму.
26. Соціально-філософські концепції ХХ-ХХІ ст.
27. Національні особливості філософії України.
28. Філософія Г.С. Сковороди.
29. Філософія України в ХІХ ст.
30. Філософія України в ХХ-ХХІ ст.

Рекомендована література

1. [Філософія: навчальний посібник. За ред. О.М. Бардіна, М.П. Требіна. – Харків: НТУ „ХПІ”, 2012. – 432 с.](#)
2. [Вступ до філософії : навч.-метод. посіб з курсу «ФІЛОСОФІЯ» для студентів усіх спеціальностей і форм навчання. – Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2018. – 186 с.](#)
3. Бичко І.В., Бойченко І.В., Бойченко М.І., Бузький М.П., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти.-Київ: Либідь, 2001.- 406 с.
4. Бичко І.В. та ін. Історія філософії: Підручник для студентів вищих закладів освіти.-Київ: Либідь, 2001.
5. Бичко І.В., Бичко А.К., Бузький М.П. та ін. Філософія: Курс лекцій.- 2-е вид.- Київ: Либідь, 1994.- 574 с.
6. Володимир Кондзьолка. Історія середньовічної філософії. - Львів: Світ, 2001.
7. Горський В.С. Історія української філософії: Курс лекцій.- Київ: Наукова думка, 1996.- 286 с.
8. Заїченко Г.А. та ін. Філософія.- Київ: Вища школа, 1995.- 455 с.
9. Історія філософії на Україні.- У 3 т.- Т. 1// В.М. Нічик, В.С. Горський, М.В.Попович, Б.О.Лобовик, В.О. Зоц.- Київ: Наукова думка, 1987.- 399 с.
10. Історія філософії: Підручник. // А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. - Київ: Либідь, 2001.
8. Філософія: Підручник. // Андрущенко В.П., Волович В.І., Горлач М.І., Головченко Г.Т., Губерський Л.В., Єфімець О.П., Кремінь В.Г. Підберезський М.К., Рибалко В.К. / За ред. проф. М.І. Горлача, проф. В.Г. Кременя, проф. В.К. Рибалка. - Харків: Консум, 2001. - 671 с.
9. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: Онтологія людини.- Київ: Абрис, 1995.- 335 с.
10. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах: Навчальний посібник.- Київ: Либідь, 1997.- 327 с.
11. Паславський І.В. З історії розвитку філософських ідей на Україні в кінці ХVІ- першій третині ХVІІ ст.-Київ: Наукова думка, 1984.- 128 с.
12. Тарасенко М.Ф., Русин М.Ю., Бичко І.В. та ін. Історія Філософії України: Підручник.- Київ: Либідь, 1994.- 413 с.

13. Федів Ю.А., Мозкова Н.Г. Історія Української філософії.-Київ: Україна, 2001.- 510 с.
14. Філософія: Навчальний посібник. - Київ: Каравела, 2002 - Львів: "Новий світ-2000.
15. Чижевський Дмитро. Нариси з історії філософії на Україні.- Київ: Орій, 1992.- 229 с.

7. Список загальнодоступних інтернет-ресурсів

Для самостійної роботи з курсу «Філософія» можна використовувати літературу в електронному вигляді. Існує багато інтернет-ресурсів, де можна знайти літературу з філософії. Рекомендуємо користуватися наступними інтернетбібліотеками:

<http://nlu.org.ua> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

<http://dnpb.gov.ua/ua/> Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського

<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr> Наукова бібліотека імені Михайла Максимовича

<http://lib.npu.edu.ua> Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

<http://www.library.ukma.edu.ua> Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»

<http://lounb.org.ua> Львівська обласна універсальна наукова бібліотека

<http://odnb.odessa.ua> Одеська національна наукова бібліотека

<https://www.libr.dp.ua> Дніпровська обласна універсальна наукова бібліотека імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/> Електронна бібліотека філософії

<https://pidruchniki.com/filosofiya/> Філософська навчальна література online